

2025 METŲ XXXIV LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJOS OLIMPIADOS

„Lietuva parlamentinės demokratijos laikotarpiu
(1920 m. gegužės 15 d. – 1927 m. balandžio 12 d.)“

III ETAPO VERTINIMO INSTRUKCIJA

I DALIES ATSAKYMAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	D	C	D	C	C	B	B	D
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	D	A	B	B	A	B	C	A

II–III DALIES ATSAKYMAI

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
21	Rezoliucija	1	
22	Chemija	1	
23	Tremtinių gražinimas. „<...> greičiau išlyginti didžiojo karo nelaimės ir leisti abiejų šalių tremtiniams <...> tuojau grįžti į jų tėviškes <...> nelaukiant, kada bus padaryta taikos sutartis <...> nusistatyti savitarpyje taikius gerų kaimynų santykius <...>.“	1	Gali būti: tremtinių gražinimas į tėvynę; tremtinių gražinimas į tėvynę iki sutarties sudarymo; taikių kaimynų santykių nustatymas.
24	III Seimą	1	
25	Ernestas Galvanauskas	1	
26	Aleksandras Stulginskis	1	
27	Antanas Smetona	1	
28	Lotynų	1	
29	Mykolas Krupavičius	1	
30	Antanas Smetona	1	
31	I Seimo	1	
32	15 tūkst.	1	
33	Vokietija	1	
34	36	1	
35	Reparacijos	1	
36	Čekoslovakija	1	
37	Klaipėdos krašte	1	
38	1866 m. gruodžio 17 d.	1	
39	Mykolas Sleževičius	1	
40	Seimelis; Klaipėdos krašto seimelis	1	
41	SSRS paramą Lietuvai; Sovietų Sąjungos nuolatinę paramą ir palaikymą sprendžiant Lietuvos ir Lenkijos konfliktą dėl Vilniaus.	1	Gali būti ir kitokios formuluotės, bet esmė SSRS parama Lietuvai.
42	Seimo veiklą komplikavo neaiški politinė dauguma, būta atvejų, kai nedrausmingus išprašydavo policija.	1	

43	Nes balsuojant abu kartus, balsai pasidalino po lygiai.	1	
44	Valstybė biudžetas ir aukos.	1	
45	Prašė Antantės imtis griežtų priemonių; atsiuntė karo laivą „Komendantas Pilsudskis“.	1	
46	„Jog žemę gali gauti tik tie, kurie ją dirba“ arba „jog žemės negali gauti miestiečiai“.	1	
47	Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos.	1	
48	Dėl slaptų derybų su Lenkija.	1	
49	Vilniuje Diogenas ieškojo lietuvių.	1	
50	Lietuvoje Steigiamojo Seimo rinkimų dieną buvo uždrausta pardavinėti alkoholį.	1	

IV–V DALIŲ ATSAKYMAI

Mokinys atsakymus į 51–68 klausimus gali suformuluoti savais žodžiais. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia užduoties vertintojai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
51	1. Neįvykdytas valstybės su sostine Vilniumi projektas. 2. Valdžios nestabilumas. 3. Nepalankus požiūris į demokratiją. 4. M. Sleževičiaus vyriausybės klaidos. 5. Ūkiniai sunkumai.	5	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai.
52	1. Valdžios po perversmo legitimumo problema. 2. Neaiški po perversmo įvesto politinio režimo koncepcija (modelis).	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
53	1 argumentas. Lietuvos kariuomenė pritarė A. Smetonos grįžimui į valdžią. 2 argumentas. Lietuvos visuomenei demokratija buvo nepakankama vertybė, kad ją gintų. Pastaba: galimi ir kiti teisingi atsakymai.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
54	Diktatorius: Povilas Plechavičius Profesija: karininkas. Karinis laipsnis: majoras	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
55	1. Parlamentarizmas pergyvena didžiausią krizę. Seimai tik barasi ir nebespaslenka dirbti. 2. Nėra laisvės be autoriteto, be jos ribų.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.

56	Vertybė: valstybiškumas Paaškinimas: valstybingumas yra viena iš tautos išlikimo sąlygų.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
57	1. Siekė užkirsti kelią Baltijos šalių sąjungos sukūrimui. 2. Tikėjosi tautininkų perversmą panaudoti savo tikslams.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
58	1. Kariuomenė turėjo tapti tautininkų stabilaus valdymo garantija, nes pati juos atvedė į valdžią. 2. Nepritarė socializmo nuostatoms apie liaudies masių vaidmenį.	2	<i>Taškas</i> skiriamas už menininko ir jo kūrinio nurodymą. <i>2 taškai</i> skiriami už menininko ir jo kūrinio nurodymą ir pateiktą paaškinimą.
59	1. Karinių perversmų sėkmės kitose Europos valstybėse pavyzdys. 2. SSRS palaikymas ir pritarimas perversmui Lietuvoje. 3. Antilenkiškai nusiteikusių karininkijos apsisprendimas valdžioje pakeisti K. Griniaus koaliciją tautininkais su A. Smetona priešakyje. Pastaba: galimi ir kiti teisingi atsakymai.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
60	1. Konfliktą Lenkija pateikė Tautų Sąjungai. 1920 m. rugsėjo 5 d. telegrama Lenkijos URM-ras Eustachijus Sapiega apkaltino Lietuvą neutralumo sulaužymu ir pareikalavo Tautų Sąjungos įsikišimo. 2. Lietuvos Vyriausybė, iš savo pusės pareiškė esanti pasirengusi įrodyti Sąjungoje savo „visišką lojalumą“.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
61	1. Tautų Sąjungos Taryba rezoliucijoje pasiūlė abiem vyriausybėms sustabdyti karo veiksmus. 2. Priimti provizorinę demarkacijos liniją, nustatytą 1919 m. gruodžio 8 d.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
62	1. Šalys pasiūlymą priėmė. 2. Pradėjo pasikalbėjimus Suvalkuose. 3. 1920 m. spalio 7 d. sudarė Suvalkų susitarimą.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
63	Skaičius: 4. Institucija: Antantės Aukščiausioji Taryba (gal būti „Vyriausioji Santarvininkų Taryba“) Tikslas: nubrėžti laikiną Lenkijos rytinę sieną, sienos ruožą Suvalkų gubernijos teritorijoje, dar vadinama Kerzono linija.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.

64	Skaičius: 5. Ruožas: nuo Rytų Prūsijos iki ribos, kuri kerta Paturio kaimą. Paiškinimas: nes buvo teigiama, kad ten stovi sovietų kariuomenė, kurią reikia išvyti į rytus nuo atšakos Lyda–Vilnius. Sprendimas: specialus Lietuvos ir Lenkijos susitarimas arba Tautų Sąjungos tarpininkavimas.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
65	1. Sutartis pradeda galioti 1920 m. spalio 10 d. 12 val. 2. Galiojimo data „neliečia jau sustabdytų karo veiksmų“. 3. Sutartis galioja iki Lietuvos ir Lenkijos teritorinių ginčų išsprendimo. Sąsaja. Įsigaliojimo terminas, ne nuo susitarimo pasirašymo datos, nes buvo planuojamas Želigovskio maištas. Želigovskio maištas prasidėjo spalio 9 d., kai Suvalkų susitarimas dar nebuvo įsiteisėjęs. Pastaba. Galimi ir kiti logiški atsakymai.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
66	– Lietuvos Vyriausybė prašė pasinaudojant 87 Versalio sutarties straipsniu nustatyti Lenkijos rytų sieną. – Nustatant sieną turi būti atsižvelgta į Lenkijos pasižadėjimus Lietuvai. – Nustatant sieną turi būti atsižvelgta į Lietuvos interesus. – Nustatant sieną turi būti atsižvelgta į Lietuvos teises.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
67	„Gardus kąsnis“ – Vilniaus kraštas (arba Vilnius) priklausė tuo metu Lenkijai. Gėrimas – Klaipėdos kraštas – priklausė Lietuvai. 1. Lietuva, prisijungusi Klaipėdą, tikėjosi ir siekė diplomatinio ar kitu keliu susigrąžinti Vilnių. 2. Lenkija, užėmusi Vilnių, tikėjosi gauti naudos Klaipėdoje (gali būti: išėjimą į jūrą per Klaipėdą). 3. Sovietų Rusija / Sovietų Sąjunga, notomis išsakydama paramą Lietuvai, laikė ją savo įtakos sferoje, galimai ateityje tikėdamasi, kad galės gauti visą Lietuvą su Klaipėda ir Vilniumi. Pastaba. Galimi ir kiti logiški teiginiai.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
68	1. Taikinimo procedūra Tautų Sąjungoje / gali būti diplomatinė veikla Tautų Sąjungoje. 2. Susirašinėjimas su Ambasadorių konferencija dėl Lietuvos ir Lenkijos sienų nustatymo. Gali būti Lietuvos interesų ir teisių gynimas, priešinantis Ambasadorių konferencijos sprendimams. 3. Tiesioginės derybos su Lenkija, tarpininkaujant Tautų Sąjungos karinės kontrolės komisijai, susitarimų pasirašymas.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.